

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

420080*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el parc fotovoltaic Ses Veles, TM Inca (114A/2020)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 22 de juliol de 2021,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte de la present proposta d'informe es tramita pel procediment d'avaluació d'impacte ambiental ordinària segons el grup 3 (Energia) de l'annex I (Projectes sotmesos a l'avaluació d'impacte ambiental ordinària) de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

UBICACIÓ I DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

El projecte del parc fotovoltaic té una potència de 4,097 MWp de corrent continu i 3,300 MW de corrent altern, està connectat a la xarxa i es situa a Ses Veles, al terme municipal d'Inca.

El sistema consisteix en la transformació, a través dels inversors, del corrent continu generat pels panells solars en corrent altern de la mateixa qualitat (tensió, freqüència...) que la que circula per la xarxa comercial elèctrica i després és enviada als transformadors que eleven la tensió fins als 15.000 V per al seu transport fins al punt de connexió amb la xarxa de distribució (propietat d'ENDESA) on és íntegrament abocada a la xarxa.

El parc solar estaria format per 12.804 panells solars de 320 W_p, totalitzant 4097,28 kW_p de potència de corrent continu i 3.300 kW de corrent altern màxima a la sortida dels inversors (50 inversors). L'estructura del projecte està dissenyada aixecant 2,3 m els panells. Amb estructures de 8, 24 i 48 panells disposant 4 panells per fila en horitzontal. L'altura mínima de l'estructura és de 80 cm. Per a la fixació proposen un sistema de clavat de l'estructura en el sòl o un sistema de caragolat de 4 pernys per cada 8 metres. La vida útil de la instal·lació són 25- 30 anys segons el projecte.

Segons les característiques de la instal·lació, apartat 5 del projecte, és de tipus C (≤ 4 ha) amb una ocupació de 36.090 m² de Sòl Rústic General. La categoria de l'activitat que es pretén fer, la instal·lació d'infraestructures, és del tipus E- 5, grans infraestructures tècniques de caràcter no lineal. Es tracta d'infraestructures energètiques de superfície superior als 200 m² o d'impacte semblant sobre el medi físic. Aquesta activitat està condicionada i descrita a la Norma 19. 2. c titulada «Règim d'usos d'altres activitats (AP)» del Pla Territorial de l'Illa de Mallorca (PTIM). La infraestructura del projecte produirà 5. 862.179,01 kWh a l'any. El cost total del projecte és de 3.198.188,25€ (sense IVA).

La línia elèctrica de Mitja Tensió que proposa el projecte per a l'evacuació de l'energia produïda en el parc fotovoltaic travessa pel terreny de nord a sud- oest de la parcel·la 12 (polígon 8) on es vol situar el parc fotovoltaic. El punt de connexió a 15.000 V es troba a la parcel·la 25 del polígon 8, a 3,43 Km de la subestació d'Inca.

La proposta és situar el Centre de Maniobra i Mesura (CMM FV) a l'interior de la parcel·la objecte de construcció del parc fotovoltaic (parcel·la 12) al costat del camí públic d'Establiments. A partir del CMM, es realitzarà una línia privada de MT enterrada, amb un tram de 140 m a discórrer pel camí públic d'asfalt, cedint aquest tram a Endesa Distribució. També, inclou la substitució del pal metàl·lic per un altre també metàl·lic amb derivació, seccionador i conversió línia aèria – subterrània. El cost total del projecte d'interconnexió és de 174.956, 74€ (sense IVA).

Respecte de les alternatives n'hi ha d'ubicació (4) i de procés (3). Aquestes darreres fan referència a l'ancoratge (estructures de formigó, pernys o estakes de fixació directa al sòl, sistema mixt) i respecte a l'alternativa zero de no actuació diu que s'ha de considerar sempre que hi hagi impactes crítics i no és el cas. De l'anàlisi dels impactes derivats del sistema d'ancoratge surt l'alternativa dels pernys o estakes de fixació directa al sòl com la més adequada.

Respecte a les alternatives d'ubicació, fa referència a la connectivitat de parcs fotovoltaics a Mallorca, concretament sobre instal·lacions connectades a la xarxa de distribució i el cas de l'estudi: parc FV Ses Veles.

Les alternatives d'ubicació proposades en el document ambiental són les següents:

1) Polígon 8 parcel·la 12, 2) Polígon 8 parcel·la 357, 3) Polígon 7 parcel·la 339, 4) Polígon 8 parcel·la 18

Elaboren una anàlisi d'un quadre comparatiu d'aspectes territorials, energètics i mediambientals d'aquestes quatre alternatives i l'alternativa seleccionada és polígon 8 parcel·la 12.

S'inclou una declaració responsable del compromís entre promotor i un ramader de sembrar farratges i la presència d'una guarda d'ovelles (amb el suport del secretari general de la Unió de Pagesos). També s'afirma que és la zona amb menor productivitat agrària de la parcel·la.

Es presenten dades de producció d'energia, d'estalvi de combustible i emissions, etc. S'avalua l'impacte sobre les comunitats i s'afirma que és compatible, per les dimensions de la superfície de campeig i pel caràcter positiu del soterrament de les línies elèctriques.

S'afirma que tots els impactes són compatibles amb les mesures proposades, tret de l'impacte paisatgístic que es considera moderat. Cap dels impactes és qualificat de crític.

Es proposa la realització de les obres entre octubre i abril per la predominança del vent de component sud-oest. Com a mesures respecte a la fauna proposen la instal·lació d'abeuradors, la creació d'hotels d'insectes, la instal·lació de 4 caixes niu i el seguiment de l'avifauna i del disseny de la barrera vegetal de les quals inclouen el pressupost.

En el Pla de Vigilància Ambiental hi ha diversos apartats, treballs previs, treballs de control, emissions d'informes, cost i responsabilitat. Mencionen la tramitació de l'autorització d'AESA pel fet que la parcel·la està afectada per servitud aeronàutica i inclouen que un Auditor valori la viabilitat del tram de línia de MT que discorre per un camí públic. Respecte al control puntual del transport de material, es realitzaria en els dies on la direcció i velocitat del vent siguin adients i esmenten una revisió de l'evolució de les espècies que es controlaran mitjançant el seguiment. El cost del seguiment és de 1500 €/mes + IVA i no inclou l'eventualitat de trobar patrimoni arqueològic.

A l'estudi d'incidència paisatgística realitzen l'anàlisi de les conques visuals per a les alternatives proposades amb una Àrea d'Influència Visual de 3 Km. Inclou unes taules sobre les alternatives i també una sèrie d'imatges de la visibilitat del projecte des de les carreteres, autovies i camins. Sobre la co-visibilitat amb altres Parcs Fotovoltaics inclouen els parcs: Binipark, Can Roca, Son Verd i s'Ermítari. A les conclusions determinen que el projecte afectarà visualment al territori i que les mesures proposades disminuiran l'afecció. Es comprometen a mantenir la vegetació existent i proposen una barrera vegetal de 3m i una altra de 5m escollint finalment la de 3m. La barrera consta d'una combinació d'estrat arbòria i estrat arbustiu amb ullastre, garrover i mata.

Respecte als 11 mapes que conté el document ambiental, tres d'aquests mapes pertanyen a cadascuna de les alternatives. Els mapes són de la conca visual de les alternatives sense mesures correctores, però l'Àrea d'Influència Visual correspon al radi des de la ubicació de l'alternativa triada.

El projecte inclou un annex 5 sobre connectivitat dels parcs a Mallorca i un annex sobre el consum energètic puntes de demanda i emissions de gasos de l'efecte hivernacle i el Canvi Climàtic, tal com estableix la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de Canvi climàtic i Transició energètica en la Disposició Final segona sobre modificació de la Llei d'avaluació ambiental autonòmica.

Al reportatge fotogràfic hi ha imatges de la parcel·la, de la vegetació, punt de connexió i de les bales de civada del cultiu.

En l'annex 5 del document ambiental fa referència al compliment de l'annex F del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears. També hi ha un apartat del marc normatiu que menciona un document de l'any 2013 titulat "Energies renovables i eficiència energètica a les Illes Balears: estratègies i línies d'actuació" elaborat per la D. G. d'indústria i Energia amb la intenció de definir les actuacions més convenients en aquest camp.

Aquest document de l'any 2013, identifica una sèrie de factors que condicionen o limiten un major desenvolupament d'aquest tipus d'energia a les Illes. Un dels factors és la manca de planificació territorial específica per a les instal·lacions d'energia renovables amb la qual cosa s'estableix la necessitat de modificar el PDSEIB aprovat l'any 2005 i modificat posteriorment, l'any 2015. A aquesta modificació, s'estableixen una sèrie de zones d'aptitud fotovoltaica i eòlica que indiquen la prioritat a l'hora d'establir noves instal·lacions de generació renovable, i el tipus de tramitació en funció de l'aptitud i la superfície utilitzada, afavorint, en el cas de les centrals fotovoltaiques, aquelles amb una superfície menor a 4 ha, tramitant-les per la via de la declaració d'utilitat pública. L'apartat de marc normatiu, inclou la definició dels diferents tipus d'instal·lacions A, B, C i D i menciona també la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica amb la definició del mateix tipus d'instal·lacions A, B, C i D. Respecte a les de tipus C, el cas d'aquest parc fotovoltaic, a la llei de Canvi Climàtic s'estableix una ocupació territorial igual o inferior a 10 ha. També inclouen el contingut dels articles 15, Penetració d'energies renovables, 45, Ubicació de les Instal·lacions, i 46, Zones de desenvolupament prioritari, de la llei de Canvi Climàtic. A més, hi ha un segon apartat sobre el

sistema elèctric amb la descripció del sistema general, el sistema a les Balears, la xarxa de transport, les subestacions i la xarxa de distribució. I un tercer apartat sobre la interconnexió de centrals de producció d'Energia elèctrica mitjançant recursos renovables (instal·lacions connectades a la xarxa de distribució, connectades a la xarxa de transport) amb unes conclusions d'aquest apartat que són les següents:

- 1.- La realització de parcs fotovoltaics connectats a la xarxa de transport a Balears és de difícil implantació a causa de les dimensions d'aquests parcs respecte a l'illa i del seu impacte derivat.
- 2.- La xarxa de distribució es troba parcialment saturada en múltiples emplaçaments, subestacions completament saturades i línies ocupades per instal·lacions en projecte o en funcionament. Aquest fet dificulta, cada vegada més, la recerca de noves localitzacions per instal·lar potència renovable.
- 3.- En les línies i subestacions amb disponibilitat, les característiques i nivells de tensió de la xarxa permet la instal·lació de parcs solars per davall de 4,2 MW molt a prop a subestació i de potències progressivament inferiors a mesura que s'hi allunyen.
- 4.- Aquest tipus de parc encaixaria amb una ocupació d'entre 4 i 10 hectàrees, ajustant-se a un model de sistema de generació descentralitzat, promocionant el creixement de petits i mitjans parcs solars fotovoltaics, la tramitació dels quals pretén facilitar la legislació actual.

Finalment, el darrer apartat es titula cas d'estudi: parc fotovoltaic Ses Veles i descriu, en un primer subapartat, les característiques de la S/E Inca i, en un segon subapartat, la caracterització de les línies procedents d'aquesta S/E en 7 direccions 1. Selva, 2. Nord MA- 13, 3. Sud MA- 13 i posteriorment Moscarí, Búger i Campanet, 4. Al voltant del Puig de Santa Magdalena, 5. Llubí, 6. Sencelles i Costitx i 7. Interior d'Inca. En el tercer subapartat, aporta una sèrie de dades sobre la viabilitat elèctrica del parc Fotovoltaic. I inclou també documentació gràfica sobre el sistema elèctric de la S/E Inca, les S/E i parcs FV de Mallorca i les S/E, Parcs FV i aptitud FV Mallorca.

TRAMITACIÓ (RESULTATS D'EXPOSICIÓ PÚBLICA)

El 13 de juny de 2020 es va publicar en el BOIB número 107 l'inici del procediment d'IP relatiu a l'autorització administrativa, la declaració d'utilitat pública i l'avaluació d'impacte ambiental ordinària del projecte durant un termini de 30 dies.

D'acord amb l'article 37 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, la D.G. d'Energia i Canvi climàtic, es varen realitzar les consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades següents:

- Amics de la Terra (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7086 amb data 09/06/2020).
 - Red Eléctrica de España (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7087 amb data 09/06/2020).
 - Endesa Distribució (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7091 amb data 09/06/2020).
 - Ajuntament d'Inca (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7093 amb data 09/06/2020).
 - Departament d'Urbanisme del Consell de Mallorca (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7096 amb data 09/06/2020).
 - Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7098 amb data 09/06/2020).
 - D. G. d'Agricultura i Ramaderia (Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius- RS Núm. 7100 amb data 09/06/2020).
 - GOB (Confirmació de la recepció de la notificació amb data 17/06/2020).
- Reiteració de les consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades següents:
- D.G. d'Agricultura i Ramaderia (Servei d'Assessorament Ambiental- CMAIB - RS Núm. 142 amb data 22/04/2021).
 - D.G. d'Espais Natural i Biodiversitat- Departament de Medi Natural- Servei de Protecció d'Espècies (Servei d'Assessorament Ambiental- CMAIB - RS Núm. 143 amb data 22/04/2021).
 - D.G. d'Espais Natural i Biodiversitat- Departament de Medi Natural- Servei de Planificació al Medi Natural (Servei d'Assessorament Ambiental- CMAIB - RS Núm. 144 amb data 22/04/2021).
 - Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Natura - GOB (Servei d'Assessorament Ambiental- CMAIB - RS Núm. 64242 amb data 27/04/2021).
 - Ajuntament d'Inca (Servei d'Assessorament Ambiental- CMAIB - RS Núm. 64242 amb data 27/04/2021).
 - Consell de Mallorca – Departament de Territori – Direcció Insular de Medi Ambient (Servei d'Assessorament Ambiental- CMAIB - RS Núm. 64242 amb data 27/04/2021).

A data d'avui els informes que consten a l'expedient que s'han sol·licitat durant el període d'exposició pública, són els següents:

- Informe del Consell de Mallorca (Departament de Territori) d'11 de setembre de 2020. Que conclou que informa favorablement sempre que es tinguin en compte les següents condicions:

Caldrà obtenir els informes i autoritzacions legalment previstos, segons la Llei 5/1990 de carreteres de la comunitat autònoma de les Illes Balears, referent a les possibles plantacions de barreres vegetals en les zones de protecció i servitud de carreteres.

Atès que la parcel·la es troba afectada per servituds aeronàutiques i d'acord amb la normativa sectorial que ho regula s'haurà de tramitar la preceptiva autorització per part de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA).

Cal tenir en compte que referent al tram de la línia de mitja tensió que anirà soterrat i travessarà un camí públic d'asfalt, per a l'establiment o pas de les instal·lacions energètiques que calgui implantar fora de la parcel·la objecte d'aquest informe, s'hauran de demanar les autoritzacions administratives pertinents.

Cal evitar l'aparició d'elements aliens a la construcció tradicional en les noves edificacions projectades, per tal de donar compliment a les condicions recollides a la norma 22 del PTIM.

Acord de la Comissió Insular d'Ordenació del Territori i Urbanisme en sessió de dia 25 de setembre de 2020. La comissió insular acorda informar favorablement després de la ponència Tècnica d'Ordenació del Territori i Urbanisme sempre que es tinguin en compte les condicions assenyalades en l'informe conjunt del Servei d'Ordenació del Territori i del Servei Tècnic d'Urbanisme de dia 11 de setembre de 2020.

- Informe del cap de Servei de Reforma i Desenvolupament agrari (D.G. d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural) de 19 de novembre de 2020.

L'informe inclou la ubicació i les dades de superfície de la parcel·la 6,98 ha dels quals 3,6 ha es destinen a la instal·lació fotovoltaica el que suposa un 51,70 %.

La finca es troba dins una àrea de Sòl Rústic, segons el PTM. No es realitza cap activitat agrària rellevant, actualment, són terres de conreu sense arbrat.

La finca no està inscrita, actualment, en el Registre General d'Explotacions Agràries.

Per tant, des de el punt de vista de desenvolupament agrari, s'informa Favorablement la instal·lació fotovoltaica projectada.

D'acord a l'article 106.3 del Llei 12/2014, de 16 de desembre, agrària de les illes Balears, no és preceptiu i vinculant l'emissió d'un informe de l'òrgan competent en matèria d'agricultura al no superar les 4 Ha.

- Comunicació del Servei de Planificació (D.G. d'Espais Naturals i Biodiversitat) de 17 maig de 2020 (any de la data és errònia ja que s'ha reiterat emès la petició d'informe el 22/04/2021).

El document comunica que el projecte està fora de la xarxa natura 2000. Per tot això, no es considera preceptiva l'avaluació de les repercussions ambientals del projecte.

- Informe del Servei d'Agricultura (D.G. d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural) de 27 d'abril de 2021.

L'informe inclou una sèrie de punts que fan referència als antecedents. Aquests diuen que s'ha consultat el Registre Interinsular Agrari de les Illes Balears i es comprova que la parcel·la 12 del polígon 8 TM Inca forma part de l'explotació agrària número 1043 i que actualment està classificada com una explotació prioritària.

Actualment el cultiu i la superfície declarada és de 6,98 ha de civada en règim de secà. S'ha comprovat que aquesta explotació prioritària ha realitzat la declaració única de la Política Agrària Comunitària a les campanyes 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 aconseguint-se al règim existent.

D'acord el SigPac la superfície i usos de la parcel·la és de 6'98 ha Terra de conreu. Des del punt de vista agrari es tracta d'una parcel·la que actualment està en producció i forma part de la base territorial d'una explotació agrària amb sòl de productivitat mitjana i totalment apte per aprofitament agrícola o per explotació mixta amb aprofitament agrícola i ramader.

Conclou que està en producció i es sembra el 100% de la superfície de la parcel·la de civada forma part de la base territorial de l'explotació agrària classificada com a prioritària número 1043. Aquesta explotació ha realitzat la declaració única de cultius de la PAC els darrers 5 anys, aconseguint-se al règim d'ajudes comunitàries. Degut a la seva situació propera al nucli urbà i via d'accés, la qualitat del sòl de la zona i la manca de pendent fa que el recinte, en quant a productivitat agrícola, no sigui un terreny marginal, degradat o de baixa productivitat, per la qual cosa s'informa desfavorablement per la instal·lació del parc fotovoltaic Ses Veles ubicat al polígon 8 parcel·la 12 del municipi d'Inca.

- Informe d'aclariment i complementari del Servei d'Agricultura (D.G. d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural) sobre la superfície d'ocupació total del projecte per a la instal·lació del parc fotovoltaic Ses Veles ubicat al polígon 8 parcel·la 12, d'Inca de data 18 de juny de 2021.

L'informe conté varis punts d'antecedents en els quals especifica, en el primer punt, que l'informe emès pel Servei d'Agricultura, de data 27 d'abril de 2021, en relació amb el projecte de parc fotovoltaic Ses Veles, expedient núm. 114a/2020 fa referència a la superfície proposada d'ocupació, d'acord amb el document d'impacte ambiental que és de 36.090 m², equivalent a 3,61 ha. En els següents punts, aclareix que

arran de la petició per part de la CMAIB de l'aclariment de la superfície total d'ocupació s'ha revisat el projecte i amb el plànol del projecte i d'acord amb el SigPac:

«S'observa que el resultat d'aquesta medició indica que la superfície d'ocupació total és de 4,25 ha. Aquesta superfície és la que deixarà de tenir un ús agrícola i inclou les plaques fotovoltaïques a més de la barrera vegetal que està prevista implantar. Se pot observar aquest resultat a la part superior esquerra de la fotografia superior.»

L'informe conclou: «Vist tot l'exposat, el terreny on se projecta implantar el parc fotovoltaic Ses Veles ubicat al polígon 8 parcel·la 12 del municipi d'Inca, la superfície real total d'ocupació és de 4,25 ha. Aquest informe d'aclariment s'emet com un informe complementari a l'informe emès el dia 27 d'abril de 2021.»

« Addenda al projecte: Aclariments i ajust de superfícies del tancament» El promotor remet una documentació complementària (data entrada al Servei d'Assessorament Ambiental 07/06/2021). L'ofici de tramesa de la D.G. d'Energia i Canvi Climàtic diu que l'addenda no modifica la configuració del parc i es limita a la reducció de la zona d'ocupació de la zona vallada, es conclou que l'actuació és una modificació no substancial que suposa una millora de les condicions del parc i per tant no tindrà efectes adversos significatius sobre el medi ambient, ni afectarà a tercers.

La documentació complementària és un breu document que conté un apartat d'antecedents, objecte i abast i un apartat de mesures preses en la relació a la barrera vegetal finalment aporta documentació gràfica de dos plànols modificats i torna a adjuntar la carta d'Unió de Pagesos i l'acord amb el pastor.

- Informe del cap de l'àrea d'Urbanisme i Habitatge i l'enginyer tècnic municipal (Ajuntament d'Inca) de 3 de juny del 2021. L'informe fa diverses consideracions.

- 1.- El PDSEIB disposa en els seus articles 36 i 37 el caràcter prioritari i estratègic de les instal·lacions fotovoltaïques, considerant que es tracta d'un ús admès en sòl rústic que ha de preveure el PTIM.
- 2.- Que els articles 45 i següents de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, conjuntament amb el PDSEIB regula el procediment de les instal·lacions de les energies renovables i en el cas que ens ocupa es tracta d'un PFV situar en sòl rústic comú que segons la superfície del projecte només requereix la declaració d'interès autonòmic de l'administració competent, en aquest cas la D. G. D'Energia i CC atès les dimensions presentades.
- 3.- El projecte compleix amb els requisits i principis que preveu la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, atès la necessitat d'apostar per les energies netes en substitució dels combustibles fòssils i el PDSEIB considerant la zona proposada per la instal·lació de zona d'aptitud alta.
- 4.- En quant a l'estudi d'avaluació ambiental adjunt al projecte, aquest estableix les mesures necessàries i adequades per disminuir l'impacte de la instal·lació, la qual és situada, com hem dit, en sòl rústic comú no elevada. Així mateix, es justifica l'emplaçament més adequat per a la instal·lació del projecte, tenint en compte les dimensions, situació i possibles elements medi ambientals i patrimonials que puguin afectar. En tot cas l'avaluació ambiental preveu l'adopció de mesures per disminuir l'impacte visual de la instal·lació, establint una sèrie de mesures paisatgístiques.
- 5.- emplaçament i superfície descriu la superfície de la parcel·la 69.800 m² i l'ocupació de 36.090 m² que corresponen amb l'alternativa 1 més favorable segons EIA.
- 6.- Conforme l'art.29 del PDSE, no és preceptiu la sol·licitud de llicència d'obres per a la instal·lació en qüestió, no obstant serà preceptiu la liquidació de les taxes i impostos municipals per aquests conceptes.

Per altra banda, si el projecte contempla la realització d'obres, es considera que s'ha de sol·licitar la corresponent llicència per aquest projecte.

L'informe conclou que vist les consideracions no es veu inconvenient per a la tramitació del projecte per a la instal·lació de una parc fotovoltaic als terrenys proposats (alternativa 1) és a dir aquella que representa un menor impacte ambiental i té una major integració paisatgística, sempre que es compleixin les condicions i prescripcions que determinin la D.G d'Energia, així com la Comissió Balear de Medi Ambient.

CONSIDERACIONS TÈCNIQUES

Entre els impactes positius durant la fase d'execució del projecte, s'han de destacar els impactes sobre el clima i el canvi climàtic (s'estima un estalvi anual d'emissions de CO₂ d'unes 4553,27 tones). Així, el projecte afavoreix la descarbonització de l'illa i s'emmarca dins els objectius de reducció d'emissions establerts a l'article 12 de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica i dins els objectius de la Directiva (UE) 2018/2001 del Parlament Europeu i del Consell d' 11 de desembre de 2018 relativa al foment de l'ús d'energia procedent de fonts renovables.

No obstant això, tot i que no es pot passar per alt la reducció de les emissions de CO₂ que suposarà el projecte, cal remarcar que aquest no és

l'únic factor a tenir en compte en l'avaluació ambiental. Així, al punt 1 de l'article 118 de la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, s'indica que:

«Les administracions públiques han de prioritzar l'ús de terrenys de baixa productivitat agrícola, marginals o degradats, sense valor natural, paisatgístic o edafològic, en la implantació de noves infraestructures i equipaments públics o privats. En el cas que no sigui possible la instal·lació en aquests terrenys, s'ha de preveure una integració efectiva amb l'activitat agrària».

En aquest sentit, l'informe, amb caràcter desfavorable, de data 27 d'abril de 2021 del Servei d'Agricultura posa de manifest que:

«es tracta d'un terreny que actualment té ús agrari, està en producció (actualment se sembla el 100% de la superfície de la parcel·la de civada), forma part de la base territorial de l'explotació agrària classificada com a prioritària número 1043. Aquesta explotació ha realitzat la declaració única de cultius de la Política Agrària Comú els darrers 5 anys, aprofitant-se al règim d'ajudes comunitàries. Degut a la seva situació propera al nucli urbà i via d'accés, la qualitat del sòl de la zona i la manca de pendent fa que el recinte, en quant a productivitat agrícola, no sigui un terreny marginal, degradat o de baixa productivitat, per la qual cosa s'informa desfavorablement per la instal·lació del parc fotovoltaic Ses Veles ubicat al polígon 8 parcel·la 12 del municipi d'Inca.»

L'àrea de la parcel·la és de 6,98 ha i per a la realització del projecte es llogaran 4,478 ha que suposa el 64% de la parcel·la, provocant la pèrdua de la major part per a l'ús agrícola.

A més, la utilització d'un sòl productiu en comptes d'un sòl degradat implica la pèrdua de la capacitat del sòl com a embornal biològic de segrest de CO₂.

En aquest sentit, la disposició addicional sisena de la Llei 10/2019 indica que:

«a l'efecte del que disposen els articles 1, 2 i 3 d'aquesta llei, el Govern ha d'impulsar, en els diversos sectors de l'acció pública, polítiques que contribueixin eficaçment a la lluita contra els efectes del canvi climàtic i a la transició cap a un model energètic sostenible. Aquestes polítiques s'han d'inspirar, entre d'altres, en els criteris generals següents:

[...]

4. En el sector agrari

S'han d'adoptar mesures encaminades a reduir la vulnerabilitat, les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, el malbaratament alimentari i el consum de recursos, i concretament s'ha d'avançar cap a:

[...]

e) La promoció dels productes agroalimentaris de proximitat i ecològics i la seva incorporació en la contractació pública, per aconseguir una agricultura i una ramaderia que puguin desenvolupar varietats locals adaptades a les noves condicions climàtiques i per avançar cap a un model d'autosuficiència alimentària de qualitat altament eficient.»

Per tant, si bé el projecte ajuda a assolir els objectius de la Llei 10/2019, el manteniment de l'activitat agrària també contribueix a assolir aquests objectius. En aquest aspecte, el canvi d'ús progressiu que s'està donant a parcel·les com la del projecte amb una producció agrícola considerable suposa una sèrie d'impactes ambientals negatius. La disminució de la producció agrària a nivell local implica que hagi d'augmentar la importació de producte agroalimentari així com la pèrdua de llocs de feina relacionats amb el sector agrari. Segons les dades del Govern de les Illes Balears, aquesta importació de producte agroalimentari és especialment contaminant, fins a 3,4 vegades superior, de mitjana, a l'impacte que suposa el consum i distribució del producte local. Es produeixen més de 98.000 tones anuals de CO₂ per aquestes importacions a les Illes, a on el percentatge de capacitat d'autoabastiment alimentari és de tan sols un 11,6%. En definitiva, aquests impactes són prou significatius com per plantejar la ubicació del projecte.

S'ha d'afegir que Ses Veles, és una explotació que està classificada com a prioritària, i per tant, «prioritària en l'ordre a la obtenció preferent de les ajudes i qualsevol altra mesura de foment prevista a la legislació vigent autonòmica, estatal i comunitària» segons el Decret 43/2015 de 22 de maig i que compleix els requisits dels articles 4 a 6 de la Llei 19/1995 de 4 de juliol que, entre d'altres requisits, es refereixen a ser del tipus "agricultor professional" i es requereix que l'explotació possibiliti l'ocupació d'almenys una UTA (Unitat de Treball Agrari), el treball efectuat per una persona dedicada a temps complet durant un any a l'activitat agrària.

Segons l'informe de data 27 d'abril de 2021 del Servei d'Agricultura «S'ha comprovat que aquesta explotació prioritària ha realitzat la declaració única de la PAC (Política Agrària Comunitària) a les campanyes 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 aprofitant-se al règim d'ajudes existent.»

Sobre l'ordenació territorial general, segons el Pla Territorial Insular de Mallorca (PTIM), la parcel·la està situada en sòl rústic general (SRG)

i en la Unitat de Paisatge (UP) 8, Raiguer. Segons l'informe del Consell de Mallorca (Departament de Territori) d'11 de setembre de 2020 en el seu apartat de classificació i qualificació dels terrenys la major part té un grau de valoració paisatgístic moderat excepte una petita part que té un grau de valoració alt, molt alt i extraordinari.

En el PGOU vigent d'Inca la parcel·la té una qualificació de sòl rústic comú SRG- 2, àrees de planejament coherent. Sobre l'ordenació territorial sectorial, la ubicació prevista és el polígon 8, parcel·la 12 d'Inca, la zona té una qualificació de zona d'aptitud mitjana i baixa d'acord al Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears (PDSEIB). I no d'aptitud alta com indica l'apartat 3 de consideracions de l'Informe del cap de l'àrea d'Urbanisme i Habitatge i l'enginyer tècnic municipal de l'Ajuntament d'Inca.

La superfície total de la parcel·la és de 69.799,6m² (segons PTIM), el 95,3% de l'àrea de la parcel·la és d'aptitud baixa i el 4,7% d'aptitud mitjana i la superfície ocupada per la instal·lació és de 36.090 m² segons el projecte i el document ambiental. L'àrea inclosa dins de la barrera vegetal del parc fotovoltaic que inclou les instal·lacions auxiliars (excepte la línia d'interconnexió) és de 4,25 ha i la superfície que llogaran per a fer el parc 4,478 ha.

Sobre l'àrea que ocupa el parc fotovoltaic de Ses Veles, de 36.090 m² segons el promotor, tenim la definició del Decret 33/2015, de 15 de maig, d'aprovació definitiva de la modificació del PDSEIB que en el seu article 34 de definicions «S'entén per l'ocupació territorial d'una instal·lació fotovoltaica la superfície del terreny ocupada per aquesta i definida per la poligonal que la circumscriu, amb exclusió de les esteses i dels possibles elements d'emmagatzematge i de distribució de l'energia elèctrica produïda.»

Per altra banda, tenim la definició de la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears «projectes d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts d'energies renovables que ocupin més de 4 hectàrees en total, incloent-hi les instal·lacions auxiliars» i segons l'informe d'aclariment de data 18 juny de 2021 del Servei d'Agricultura «la superfície d'ocupació total és de 4,25 ha».

A més a més, el document de la nova modificació PDSEIB diu que «S'entén per l'ocupació territorial d'una instal·lació fotovoltaica la superfície del terreny ocupada per aquesta i definida per la poligonal que circumscriu tots els seus equips (panells, inversors, centres de transformació, subestacions i centres de maniobra i mesura) amb exclusió de les esteses i dels possibles elements d'emmagatzematge i de distribució de l'energia elèctrica produïda.»

Per tant, aquesta definició és més precisa i encaixa amb la de la Llei agrària i amb el significat d' "ocupació territorial" d'una infraestructura en general. L'àrea del parc de Ses Veles és de 4,25 ha i no només l'àrea de les plaques fotovoltaïques sinó que, a més a més, inclou els seus equips com el Centre de Maniobra i Mesura i és tot allò que queda inclòs dintre de la barrera vegetal i queda defora de l'aprofitament agrícola.

Al document presentat pel promotor el mes de juny titulat: "Addenda al projecte: Aclariments i ajust de superfícies del tancament", a l'apartat d'antecedents el promotor subratlla la següent frase: "El present document ajust i clarifica la superfície d'ocupació del tancat perimetral del parc solar, quedant en menys de 4 Ha, sortint així de qualsevol possible interpretació normativa, en el que es refereix a l'aplicació de l'article 118 de la Llei 3/2019". I adjunta el mateix quadre que va incloure al projecte amb les característiques del parc afegint una dada nova, l'ocupació del tancat ajustada.

Aquesta dada inclosa a l'addenda és de 39.833 m². Seguidament i a l'apartat, objecte i abast diu: "L'objecte del present document és la nova definició de la superfície tancat de la instal·lació, per sol·licitar permisos i servir com a instrument base per a la licitació i execució dels treballs."

A l'apartat de superfície i ocupacions previstes del projecte, aquesta dada no apareix, al plànol del projecte "situació i ocupació" tampoc apareix, a aquest plànol especifiquen la superfície de la parcel·la 6,98 ha, la superfície útil del parc 3,61 ha i la superfície a llogar que són 4,478 ha. Aquesta dada surt al plànol "detall d'implantació" que diu que l'àrea tancada és de 4,19 ha en el projecte. Segons l'Addenda enviada el mes de juny "se proposa la reducció de l'àrea tancada proposada inicialment a una superfície inferior a les 4 Ha. En aquest sentit la instal·lació tindrà una ocupació màxima interpretable inferior a les 4 Ha".

Per tant, reconeixem l'esforç del promotor a reduir les dimensions i tenim en compte que falten 177 m² perquè arribi a les 4 Ha segons les seves dades. No obstant això, l'informe d'aclariment de data 18 juny de 2021 del Servei d'Agricultura conclou que «Vist tot l' exposat, el terreny on se projecta implantar el parc fotovoltaic Ses Veles ubicat al polígon 8 parcel·la 12 del municipi d'Inca, la superfície real total d'ocupació és de 4,25 ha. Aquest informe d'aclariment s'emet com un informe complementari a l'informe emès el dia 27 d'abril de 2021.»

Totes aquestes consideracions són rellevants per al caràcter vinculant o no de l'informe desfavorable d'agricultura, d'acord amb l'article 118 de la Llei 3/2019, que estableix: «en els procediments de declaració d'interès general o d'utilitat pública dels projectes d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica a partir de fonts renovables que ocupen més de 4 hectàrees en total, incloent les instal·lacions auxiliars, l'òrgan competent en matèria d'agricultura ha d'informar de forma preceptiva i vinculant sobre les característiques que estableix l'apartat 1» del

mateix article. En tot cas, serà una valoració de caràcter jurídic que correspondrà decidir a l'òrgan substantiu, pel que fa a les consideracions ambientals, la diferència mínima de superfície no varia el valor agrari del terreny i el pes d'un informe agrari desfavorable a l'hora de decidir el sentit de la declaració ambiental.

En referència a l'informe favorable del cap de Servei de Reforma i Desenvolupament agrari que el promotor ha fet arribar amb la documentació, i que no constava a l'expedient enviat per l'òrgan substantiu, s'ha de recalcar que l'informe cita la Llei derogada 12/2014 de 16 de desembre, agrària de les Illes Balears, tot i haver-se emès el 19 de novembre de 2020, essent-li per tant, d'aplicació la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears que és vigent des de l'01/03/2019. Per altra banda, s'entén que el Servei competent per a realitzar l'informe sobre les característiques de la productivitat agrícola o si són terrenys marginals o degradats, el seu valor natural, paisatgístic o edafològic és el Servei d'Agricultura.

Sobre l'entorn proper, hi ha diversos hàbitats d'interès comunitari (HIC) que apareixen al voltant de la parcel·la objecte d'estudi, concretament vegetació de l'hàbitat d'alzinar xèric amb el codi 9340- 2 (Clematido cirrhosae – Quercetum rotundifoliae) a 200 metres, hi ha dues formacions de l'hàbitat de matolls termomediterranis i predesèrtics amb el codi 5330- 6 del tipus ullastrars i matar no arborescent (Cneorotricocci – Ceratometum siliculae) a 450 m i a 800 m. Hi ha una formació de matolls termomediterranis i predesèrtics del tipus murterer 5330- 2 (Clematido balericae – Myrtetum communis) a 1000 m i una formació de boscos d'Oleo- Ceratometum amb el codi 9320 amb matolls amb fruits d'eufòbia (fruticedas de Euphorbia dendroid) a 1450 m.

Respecte a les Àrees Naturals d'especial interès d'Alt nivell de protecció a les proximitats de la parcel·la objecte d'estudi hi ha la presència d'alzinars, alzar 231 a 200 metres, alzar 245 a 300 metres, alzar 244 a 600 metres i alzar 243 a 1100 metres. Els dos més propers, el 231, al mateix polígon 8 parcel·la 13, té una superfície de 46.018 m² d'alzar, i el 245, a la parcel·la 14, té una superfície de 7580 m² d'alzar. I també una Àrea Natural d'Especial Interès amb el codi 1733 a 450 metres.

Respecte d'altres espais protegits tenim, a 1700 metres de la parcel·la, la Cova de ses Ratapinyades ES5310046 (LIC) una cavitat d'origen càrstic patrimoni de l'estat important per l'alta diversitat i abundància de quiròpters que la utilitzen com àrea de repòs i hibernada.

A més a més, la parcel·la triada està a 5.654 metres de la ZEPA Alfàbia a Biniarroi (codi 376), a 5690 metres de la ZEPA Cimals de la Serra (Codi 331), a 5521 metres de la ZEPA Serra d'esperó al penyal Alt (codi 367).

Per tant, la parcel·la està situada a les fal·des de les serralades esmentades i són sòls de sediments al·luvials òptims per a l'agricultura.

El projecte es troba ubicat a la franja dels 500 m al voltant dels espais de rellevància ambiental de la planificació sectorial energètica.

Respecte a la fauna, hi ha presència de les aus com el cucui (Cuculus canorus), el capsigrany (Lanius senator), el rossinyol (Luscinia megarhynchos), el buscaré coallarg (Sylvia balearica) espècie endèmica, el reietó cella blanc (Regulus ignicapilla) i la milana (Milvus milvus), segons la quadrícula 5 x 5 amb codi 192 del BIOATLAS del visor IDEIB. A l'àrea circumdant hi ha zones de protecció per electrocució d'avifauna a menys de 400 metres de la parcel·la 12 i de la parcel·la 25. Respecte a un altre tipus de fauna, es troba també la serp de garriga (Macropododon mauritanicus), diversos tipus de mamífers com el Mart (Martes martes), el Mostel (Mustela nivalis), la rata cellarda (Eliomys quercinus) i diferents tipus de rates pinyades totes elles catalogades entre elles dues d'amenaçades, la ratapinyada de cap gros (Miniopterus schreibersii) i la de ferradura grossa (Rhinolophus ferrumequinum), també segons la quadrícula 5 x 5 amb codi 192 del BIOATLAS del visor IDEIB. Altres espècies endèmiques són una aranya (Rancus neotropicus) i un escarabat sense nom comú (Percus espanyoli). S'ha de tenir en compte que els registres d'espècies protegides no són visibles a escala 1x1 i no es mostren, això és per evitar donar localitzacions aproximades d'algunes espècies més delicades. Aquesta mateixa capa de l'IDEIB (bioatlas 5 x 5) indica la presència de la savina (Juniperus phoenicea) o l'alzina (Quercus ilex) entre altres espècies vegetals.

Les alternatives proposades en el document ambiental són:

1. Polígon 8 parcel·la 12 (alternativa seleccionada)
2. Polígon 8 parcel·la 357 té 104.240 m², està a zona d'aptitud fotovoltaica mitjana en un 2 % (2089 m²) i baixa en un 97,99 % (102.151 m²) adjacent a la parcel·la triada per a situar el projecte.
3. Polígon 7 parcel·la 339 un terreny de 930.650 m² amb actitud fotovoltaica mitjana i baixa. Ubicada en zona d'exclusió a causa d'afeccions per AANP (4408 m²), ANEI (127.444 m²), AIA intensiva (795.326 m²), SRG (3475 m²), APT- Carreteres (1000 m²), APR esllavissaments (12.460 m²), APR Incendis (344.580 m²) que queda descartada per afeccions ambientals i pel sobrecost que duria l'esforç de la línia perquè s'hauria de reforçar un tram de 1,2 km fins a la troncal per evacuar l'energia.
4. Polígon 8 parcel·la 18, alternativa amb una superfície de 335.105 m² segons les dades descriptives i gràfiques del cadastre, hi ha construccions amb ús hotel·ler, l'Agroturisme granja sa Vinyola. Les subparcel·les que proposen, la b i part de la d, tenen ús agrícola i part d'aptitud alta (34%), part mitjana (57,9%) i part baixa (8,10%). És la millor entre les propostes respecte a l'aptitud fotovoltaica.

Al quadre d'anàlisi per escollir alternativa, a l'Estudi d'Impacte Ambiental encarregat pel promotor s'estableixen uns valors en funció dels diferents factors i donen el valor més alt a aquell que s'ajusta menys a alguna característica. Per exemple: L'alternativa del polígon 8 parcel·la 18 té el valor d'1, ja que té una aptitud fotovoltaica alta un 34%, mitjana 57,9% i baixa 8,10%, la segueix l'alternativa del polígon 7 parcel·la 339 amb un valor de 2 per tenir aptitud mitjana 66,95% i baixa 33,05%, després l'alternativa triada (polígon 8 parcel·la 12) amb aptitud baixa 91,10% i mitjana 8,90% amb un valor de 3 i finalment, amb un valor de 4 l'alternativa del polígon 8, parcel·la 357 amb 100% baixa. Per altra banda, i en referència a la incidència visual l'alternativa amb aptitud alta queda penalitzada assignant un valor de 4 per estar en una zona plana i a la part perimetral de la carretera que genera més impacte visual i que es veu des del puig de Santa Magdalena i assignen un valor d'1 a l'alternativa triada per generar menys impacte visual i que no es veu des del puig. Després, en altres factors com la distància a línia MT les alternatives amb més baixa aptitud reben puntuacions més baixes pel fet que la línia de MT transcorre per sobre les parcel·les i la parcel·la amb major aptitud rep més puntuació pel fet d'haver-hi de reforçar la línia que té un sobrecost i, segons l'estudi, un major impacte ambiental i social derivat. D'aquesta anàlisi, assignant valors a diferents factors, l'alternativa amb menys puntuació, 21, és la triada i la següent és l'alternativa amb més aptitud fotovoltaica amb 23 punts.

A la justificació d'utilitat pública del parc de Ses Veles, i caracterització de les línies procedents de la S/E Inca, el promotor inclou una anàlisi de les diferents línies de MT que es dirigeixen a les zones de consum i que estan distribuïdes d'una forma radial respecte la subestació (veure figura 11). Aquestes línies surten en 7 direccions i, el promotor, fa una anàlisi de cada una argumentant els motius pels quals els descarten per a la instal·lació del parc fotovoltaic i com a justificació de la ubicació del parc FV Ses Veles.

1.La zona direcció Selva. Aquesta línia MT alimenta a Selva i segueix fins a Lluc i Escorca entre altres localitats. Es troba en tramitació el parc FV S'Hort d'en Coll de 3.168 kW, pel que la línia queda pràcticament ocupada i en conseqüència descartada.

2.La zona nord MA- 13. Aquesta línia MT alimenta la zona nord- est d'Inca, la urbanització de s'Ermita i part dels habitatges del camí vell de Pollença. És una línia de baix recorregut i consums escassos amb la secció del conductor reduïda a la sortida d'Inca. S'han de reforçar trams de llarg significatiu. És una zona d'elevada visibilitat a l'estar enfront MA- 13. Per aquests motius la descarten.

3.La zona sud MA- 13 i posteriorment zona Moscarí, Búger i Campanet. Aquesta línia MT alimenta els habitatges a la zona sud de la MA- 13, i posteriorment a la zona de les localitats de Moscarí, Búger i Campanet. Disposa d'una bona secció de conductor. Zones amb visibilitat variable a l'estar properes al Puig. Zones d'aptitud FV baixa i mitjana. Per aquests motius la present línia es pren com viable per a la realització d'un parc solar FV.

4.La zona al voltant del Puig de Santa Magdalena. La línia de MT associada presenta una morfologia similar a l'anterior a l'anar en paral·lel, desviant-se per poder envoltar el puig i poder alimentar així consums associats a aquesta zona. Es tracta de consums poc elevats per la qual cosa la secció del conductor es redueix a partir de Son Vivot. Zones amb visibilitat variable, a l'estar properes al puig. Zones d'aptitud FV en especial baixa i exclusió, i en certes zones, mitjana. Per aquests motius la present línia es pren com a viable per a la realització d'un parc FV amb limitacions.

5.La zona direcció Llubí. La línia de MT es dirigeix cap a Llubí per la zona sud del puig de Santa Magdalena, a prop de la carretera Ma- 3440 i arriba fins a Sineu, alimentant ambdós municipis. En aquest sentit, la zona d'interès per la longitud de línia es trobaria entre els municipis d'Inca i Llubí, mentre que el tram que es dirigeix cap a Sineu ja es consideraria de baix interès. La secció del conductor la veuen suficient. Discorre per parcel·les amb una elevada presència d'alzinars protegits. La principal zona d'aptitud FV és d'exclusió i baixa, per les zones protegides existents, per la qual cosa a pesar que elèctricament és una línia amb potencial, les condicions ambientals fan que es descarti.

6.La zona direcció Sencelles i Costitx. Aquesta línia de MT es dirigeix cap al sud en direcció Sencelles alimentant aquesta localitat, seguint cap a Costitx i tornant cap al nord fins a trobar-se amb la de Llubí. La zona recomanable per analitzar la construcció d'un parc FV seria la zona compresa entre Inca i Sencelles posteriorment hi ha una distància superior als 8 Km respecte a la S/E. A pesar d'això, ja existeix un parc FV construït anomenat Son Verd de 1000 kW per la qual cosa la línia queda descartada.

7.La zona interior d'Inca. Com el seu nom indica les línies MT presents són les que es troben en el nucli urbà d'Inca per la qual cosa no són aptes per donar cabuda a un parc solar FV essent el tipus de sòl urbà.

Conclouen que les línies aptes són les 1, 3, 4 i 6 i exclouen la 1 i la 6 per parcs solars existents o en tramitació quedant la 3 com a primera opció.

Els arguments exposats pel promotor sobre la localització de les infraestructures dels parcs fotovoltaics com a justificació per a la declaració d'utilitat pública no tenen en compte que per a la planificació sectorial sobre les zones d'aptitud fotovoltaica, que és la normativa vigent, s'ha realitzat un anàlisi de diferents variables, entre elles les de caire energètic com les distàncies a les infraestructures elèctriques per tal de minimitzar el consum del sòl i de l'impacte paisatgístic i per tal de zonificar el territori insular en funció de la seva aptitud.

Segons aquests arguments exposats pel promotor, el fet de no estar en un radi de 8 km al voltant d'una subestació elèctrica S/E és un motiu de justificació per descartar una parcel·la.

Per altra banda, el fet de l'existència d'un parc fotovoltaic o de la tramitació d'un d'ells és un altre motiu per descartar una línia de distribució d'energia al trobar-se saturada.

Per altra banda, les conduccions de les línies que es dirigeixen a zones de consums baixos tenen una secció de la conducció que no és apta per aquestes infraestructures.

A més a més, és preferible que la parcel·la sigui grossa i no petita.

I és per aquest motiu, que es veuen abocats a plantejar com a viables les parcel·les situades en els radis de 500 metres al voltant dels espais protegits, que són les zones d'aptitud baixa, per a la realització d'un parc solar FV.

Però en realitat aquest projecte es sotmet a AIA de tipus ordinària perquè, essent més superior a 2 ha, se situa a sòl rústic fora de les zones d'aptitud alta i mitjana del PDS d'energia.

I la zonificació del PDSEIB es va elaborar a partir d'una complexa anàlisi multicriteri de variables socioeconòmiques, energètiques, territorials, ambientals i de les normatives implicades en l'ordenació de les energies renovables de les Illes Balears mitjançant un Sistema d'Informació Geogràfica a fi d'estructurar i resoldre de forma controlada problemes de decisió i de planificació que impliquen múltiples criteris de decisió, amb la finalitat d'ajudar a prendre una decisió raonada.

I entre els criteris per a la implantació de les instal·lacions d'energia solar fotovoltaica se tengueren en compte diversos factors la distància a infraestructures elèctriques preexistents per minimitzar l'impacte paisatgístic, les àrees de protecció de risc com són les inundacions, l'erosió, l'esllavissada o incendi, les classes del sòl rústic dels PTIs amb interès natural, els nuclis urbans i les àrees de transició, les àrees d'interès agrari, els hàbitats d'interès comunitari prioritaris o no, la fauna, les zones d'interès per a la connectivitat ecològica, etc. També se tengueren en compte una sèrie de restriccions incloses en el model d'aptitud per a l'energia solar fotovoltaica (els espais protegits, les àrees d'alt nivell de protecció establertes pel PTI (excepte zona d'ús compatible i ús general del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana), les Àrees Naturals d'Especial Interès i Àrees Rurals d'Interès Paisatgístic de la LEN i recollides en el planejament territorial i urbanístic vigent, la Xarxa Natura 2000 (LIC, ZEPA), les Zones humides Ramsar, alzinars protegits. Segons el PDSEIB no es considera la insolació, ja que no és un factor limitant a Balears.

Per tant, els mapes d'aptitud del territori resultat de l'anàlisi multicriteri, de caràcter tècnic, per a les instal·lacions d'energia solar fotovoltaica tenen presents les distàncies a infraestructures elèctriques i molts altres factors.

Segons els objectius del PDSEIB es pretenia analitzar les variables (socioeconòmiques, energètiques, territorials i ambientals) i zonificar el territori insular en funció de la seva aptitud per a disposar d'una planificació territorial que reguli l'aptitud del territori per tal d'acollir instal·lacions d'energies renovables. Segons la memòria justificativa del PDSEIB «Disposar d'una cartografia de l'aptitud del territori per a la implantació d'aquestes infraestructures en base l'anàlisi del territori, i a la selecció i ponderació dels criteris que s'han considerat fonamentals a escala territorial, permet posteriorment establir una zonificació de les zones més aptes per a ubicar futures instal·lacions. Així, l'elecció d'emplaçaments en les zones que es defineixen com a més aptes, de ben segur facilitaràn que el procés de tramitació de les instal·lacions sigui més senzill i amb més possibilitat de prosperar, atès que a escala territorial ja s'hauran descartat aquelles zones més sensibles en termes de protecció de riscos ambientals, espais naturals protegits, hàbitats, fauna, connectivitat ecològica, paisatge, cobertes del sòl, soroll i planejament territorial vigent, entre altres.»

És per aquest motiu que les zones d'aptitud alta són el resultat de l'anàlisi dels sòls de major aptitud ambiental i territorial per acollir les instal·lacions i, per tant que es consideren prioritàries per a la implantació d'aquestes infraestructures. I és per aquest motiu que en els sòls de les anomenades zones d'aptitud mitjana conflueixen un major nombre de característiques ambientals i territorials que suposen alguna limitació, no crítica, per a la implantació d'aquestes instal·lacions.

Les zones d'aptitud baixa ho són perquè de l'anàlisi elaborat per fer el Pla Director estan conformades per sòls de menor aptitud que les altres dues (d'aptitud alta i mitjana) i conflueixen un major nombre de característiques ambientals i territorials que suposen una limitació, que malgrat que no siguin crítiques, estan menys qualificades. I també queden incloses a aquesta zona les franges de 500 metres al voltant dels espais de rellevància ambiental.

I el cert és que gairebé no hi hauria zones d'aptitud baixa si no fos per l'acord del Ple de la CMAIB sobre la modificació del PDSEIB (147e/14) BOIB núm. 126 de 22 d'agost de 2015, que va modificar l'article 33 per tal d'afegir a la zona d'aptitud baixa el cas particular de la zona de 500 metres al voltant de les zones protegides el cas de les instal·lacions fotovoltaïques.

Aquestes franges d'esponjament s'han de conservar i respectar per tal de permetre un mínim de resistència dels espais amb rellevància per a la vida silvestre i proporcionar subsistència a les espècies i els ecosistemes que hi viuen.

No tendria sentit disposar d'uns mapes d'aptitud si finalment els parcs fotovoltaïcs s'hauran de situar en un radi concret al voltant de les subestacions elèctriques a més d'altres factors que restringeixen la seva localització.

Els mapes d'aptitud del PDSEIB són l'eina per a resoldre de forma controlada problemes de decisió i de planificació que impliquen múltiples criteris, amb la finalitat d'ajudar a prendre una decisió raonada. El dit pla director compta amb avaluació ambiental estratègica aprovada pel Ple de la CMAIB en sessió de dia 4 de maig de 2015 publicat al BOIB núm. 126 de 22 d'agost de 2015, la qual cosa, d'acord amb l'article 21.3, de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears s'ha de tenir present en l'avaluació dels projectes.

Els camps de cultius, com el que ens ocupa, són hàbitat d'espècies estepàries. En general els espais esteparis són ambients insuficientment valorats. La duresa climàtica del medi, la manca d'aigua i la baixa producció primària d'aquests ambients fan que es considerin sovint com a zones pobres i sense valor per conservar. Però s'han de considerar els valors ecològics d'aquests hàbitats associats als cultius. A aquests ambients agrícoles hi ha aus que presenten un color marró que els permet camuflar-se en un paisatge gairebé sense cap refugi. Tenim per exemple els alàudids com la cucullada (*Galerida teklae*), la terrola (*Calandrella brachydactyla*), l'alosa (*Alauda arvensis*). Altres espècies que no són alàudids com el sebl·lí (*Burhinus oedipnemus*), la perdiu (*Alectoris rufa*), la butxaqueta (*Cisticola juncidis*) o la sòl·lera (*Emberiza calandra*). També aucells insectívors com les primaverares (del gènere *Oenanthe*), les titines (del gènere *Anthus*) o els busquerets (del gènere *Sylvia*). Entre els rapinyaires que freqüenten aquests hàbitats de cultius tenim els xòrics (*Falco tinnunculus*) i les arpelles (gènere *Circus*). Els ocells esteparis i associats als camps de cultius requereixen grans superfícies d'hàbitat òptim per poder adaptar-se a la gran inestabilitat temporal (estacionalitat i variacions interanuals) en les condicions i recursos que ofereixen aquests medis.

A la quadrícula 5x5 de l'atles de nidificants de Mallorca apareixen 45 espècies nidificants, entre elles la terrola (*Calandrella brachydactyla*), la titina d'estiu (*Anthus campestris*), el sebl·lí (*Burhinus oedipnemus*), la cucullada (*Galerida teklae*), la guàtlora (*Coturnix coturnix*), la perdiu (*Alectoris rufa*) o altres espècies associades als cultius com el capsigrany (*Lanius senator*), el vitrac (*Saxicola torquatus*), el puput (*Upupa epops*), l'òliba (*Tyto alba*), entre molts altres.

Tractant-se a més, d'una àrea de planejament coherent, li seria d'aplicació la Norma 24 del Pla Territorial de l'Illa de Mallorca que en el seu apartat 3 diu que, quan sigui possible, s'aplicarà la major protecció als territoris contigus o més propers a AANP, ANEI o ARIP, i a 200 metres tenim un hàbitat d'interès comunitari (HIC) protegit per la directiva hàbitat i pel decret d'alzinars 130/2001.

Per tant, des del punt de vista ambiental és millor fomentar la conservació d'aquests hàbitats agraris i garantir la conservació per a usos permesos del sòl rústic reservant tant com es pugui les zones d'aptitud baixa, i gestionar la instal·lació de parcs fotovoltaics a zones amb aptitud mitjana i alta.

El document "Potencial impacts of solar, geothermal and ocean energy on habitats and species protected under the birds and habitats directives. Final report. European Commission 2020." En el seu apartat de l'energia solar indica que els impactes sobre la biodiversitat depenen del tipus de terreny ocupat.

Per altra banda, les terres agrícoles, els pasturatges i els hàbitats esteparis són vulnerables i objecte de la implantació de parcs solars a causa del menor valor econòmic d'aquestes terres i de la seva accessibilitat segons "Revisió i mitigació dels impactes del desenvolupament d'energia renovable en espècies hàbitats protegits per les Directives sobre els hàbitats i les aus".

Segons el document de la comissió europea sobre els impactes potencials, els hàbitats transformats en granges solars sofriran una àmplia gamma d'impactes com la reducció de la coberta vegetal, compactació del sòl, menor infiltració, augment d'escorrentia, disminució de l'activitat del sòl i de la matèria orgànica, deteriorament de la qualitat de l'aigua i l'eliminació de la coberta vegetal natural de la parcel·la.

A pesar de què segons aquest document la quantitat d'estudis sobre el seguiment de la fauna són escassos, respecte les ratapinyades mencionen estudis on els autors adverteixen que les superfícies verticals llises s'haurien d'evitar a llocs crucials com carreteres migratòries, hàbitats claus d'alimentació o colònies de ratapinyades. Per altra banda, aquest document menciona la falta de dades i la incertesa respecte a l'avaluació de l'impacte acumulatiu dels parcs fotovoltaics, respecte als efectes sobre la fauna.

Cal evitar la transformació de l'hàbitat proper a aquestes figures de protecció (LIC ES5310046, AANP, HIC, ANEI) i no afavorir la fragmentació ni la pèrdua de qualitat de l'entorn, així com evitar el canvi d'ús del sòl i altres canvis que puguin comprometre l'estabilitat de les espècies presents a aquests indrets.

I entre aquestes espècies mencionar especialment la ratapinyada de ferradura grossa i la ratapinyada de cap gros amb colònies de cria a l'entorn proper o la terrola, la titina d'estiu i el sebl·lí que són espècies representatives dels medis esteparis a les Balears. Totes elles en el Llistat d'Espècies en Règim de Protecció Especial (LESPRE) i en el conveni de Berna en el seu annex 2 d'espècies en estricta protecció. A més, les ratapinyades estan incloses a la directiva hàbitats en el seu annex 2 i les aus a la directiva aus en el seu annex 1.

Segons la comunicació del Servei de Planificació de la D.G. d'Espais Naturals i Biodiversitat, al estar, el projecte, fora de la xarxa natura 2000 no és preceptiva l'avaluació de les repercussions ambientals del projecte. Per altra banda, segons l'article 31 del Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears i l'article 39 de la Llei 5/2005 de 26 de maig per a la conservació dels espais de rellevància ambiental l'òrgan ambiental amb potestat per informar en aquest cas és la CMAIB.

Conclusions

1.- Respecte a les alternatives (ubicació) proposades en el projecte, no es justifica amb consistència la idoneïtat de l'emplaçament respecte a altres alternatives possibles.

2.- Tenint en compte que estam avaluant una infraestructura energètica de més de 200 m² de caràcter no lineal amb un impacte important sobre el medi físic i en sòl rústic, les alternatives amb aptitud mitjana i alta són preferibles des del punt de vista d'aptitud fotovoltaica i des del punt de vista ambiental.

3.- El projecte implica la pèrdua d'un sòl amb activitat agrícola o amb potencial agrícola que és l'hàbitat d'aus estepàries entre altres espècies. La ubicació del projecte es troba dins el radi de 500 m al voltant d'espais de rellevància ambiental. A 200 metres d'un hàbitat d'interès comunitari protegit per la directiva hàbitat, a més a més, pel decret d'alzinars 130/2001.

4.- La directiva hàbitat insta a establir vincles funcionals de les zones entre sí i amb la matriu territorial que les envolta i mantenir coherència ecològica de la Xarxa Natura 2000.

5.- A escala paisatgística, la ubicació es troba en un entorn d'espais naturals protegits i terres d'ús agrícola i se situa a les falques de la Serra de Santa Magdalena (menys d'un kilòmetre).

6.- Des del punt de vista ambiental, del compliment de la legislació vigent quant a protecció del medi ambient i la protecció del patrimoni, cal conservar aquests hàbitats agraris i garantir la conservació de la biodiversitat per a usos permesos del sòl rústic i preservar les zones d'aptitud baixa en la mesura que es pugui, procurant que la instal·lació de parcs fotovoltaics es faci a zones amb major aptitud fotovoltaica i sense un entorn forestal proper, susceptibles d'incendis i sensibles per la qualitat d'hàbitats que hi ha.

7.- Les administracions competents en matèria agrària posen de manifest el valor agrari de Ses Veles. La parcel·la actualment està en producció i forma part de la base territorial d'una explotació agrària amb un sòl de productivitat mitjana totalment apte per a l'aprofitament agrícola i ramader. A més a més, és una explotació prioritària que ha rebut el suport de les polítiques i ajudes agràries de forma preferent durant les campanyes 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020. Aquest sòl mereix ser conservats i reservats exclusivament per al cultiu d'aliments i l'aprofitament agrari i ramader sostenibles.

8.- Els instruments d'ordenació y planificació que tenen per objecte regular la incidència territorial de les diferents polítiques sectorials són els Plans Directors Sectorials. Aquests PDS tenen la seva funció en l'ordenació, conservació i gestió del paisatge.

A més de tots els inconvenients ambientals i paisatgístics, es recorda que, segons l'informe del 27 d'abril de 2021, el PFV de Ses Veles fa més de 4 ha, i l'òrgan competent en matèria d'agricultura, el Servei d'Agricultura, ha informat desfavorablement el projecte de forma preceptiva i vinculant segons l'article 118.2 de la Llei 3/2019.

Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental desfavorable del projecte parc solar fotovoltaic Ses Veles, pol. 8, parcel·la 12 (T. M. Inca), promogut per Sol de Sant Joan S.L., al concloure's que previsiblement es produiran impactes ambientals adversos significatius.

Palma, 27 d'agost de 2021

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

